

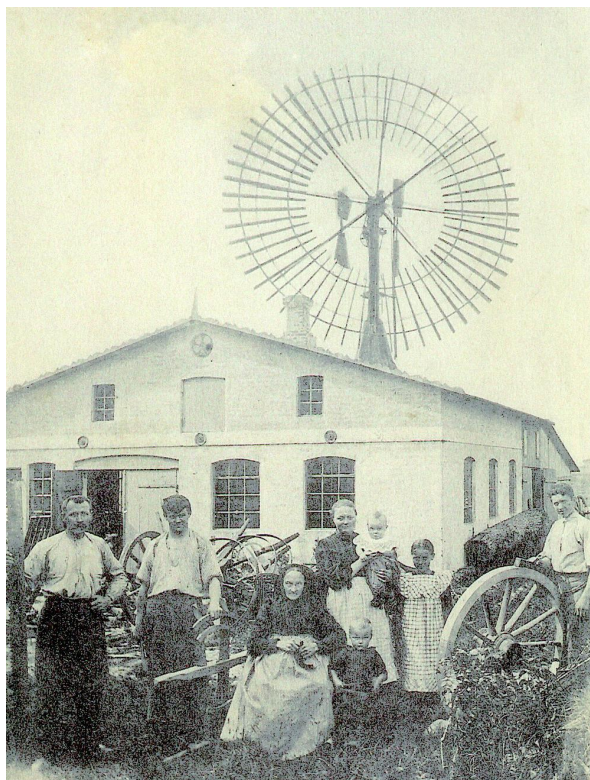
Vindmølleudstilling i Sønderjylland.

Af Benny Christensen

Flemming Hagensen arrangerede den 8.-11. juli 2004 udstilling på Hygum Hjemstavns-gård med titlen ”Vindmøller i 1000 år, især syd for Kongeåen”. Udstillingen blev afholdt i forbindelse med levendegørelse på hjemstavnsgården, hvor der bl.a. var hestegang i arbejde, veterantraktorer og uld- og hør-behandling fra høst til væv.

Udstillingen, der dels var opstillet udendørs, dels indendørs i en flot ladebygning, rummede vinger, billeder og modeller fra samlingen i Roerslev og plancher fra sidste års udstilling på Hjerl Hede.

I forbindelse med udstillingen er der udarbejdet et materiale, der bl.a. indeholder oversigt over kendte vindmøller i Sønderjylland før 1980.

Vindrøse på Anton Friis hjulmagerværksted i Kamtrup, Hygum Sogn.

Møllen er af den karakteristiske type med en kraftig tømmerstok i stedet for tårn, der blev bygget af den alsiske møllebygger Mathias Jensen i Vollerup (se ”Mindre danske vindmøller 1860-1980” side 15)

Nyerhvervelser til samlingerne

DVS har fået en stor model af en 4-vinget klapsejler. Modellen er fremstillet af Svend Hundsholt, der døde i 2003, og som også har fremstillet en model af den hollandske mølle ”Dyrehavemøllen” i Nyborg, der allerede står i samlingen i Roerslev.

Klapsejleren, der er 8,2 meter høj og 1,75 m lange vinger er bygget på basis af opmåling af klapsejleren på Møllerup Mølle på Mors - men vingetallet er reduceret fra 5 til 4.

Model af klapsejler.

En vindrose, der siden 1980 har stået hos Erik Degel, Vester Egesborg, er nu også kommet til samlingen i Roerslev. Vindrosen, der er bygget ca. 1930 af vindmotorfabrikken P.K. Jeppesen i Næstved, har oprindeligt stået lidt nord for Godset Rosenfeldt ved Vordingborg, hvor den store Vindrose fra Dahlgaard i Holbæk, som allerede er i DVS' samlinger, har været i brug.

Den nyerhvervede mølle er noget mindre (ca. 5 meter rotor) og desværre ikke helt så velbevaret.

Da Flemming Hagensen besøgte Erik Degel første gang i september 1989 var der endnu en del af bladene tilbage (billedet t.v.), men de sidste blæste ned i december 2003. Fabrikant Poul Pedersen, Næstved, hvis farfar byggede møllen, leverer hjælp med nedtagning og transport til Fyn.

Den nu noget medtagne arkimedessnegl, der var ved møllens oprindelige placering, er nu gravet op og i samlingen i Roerslev.

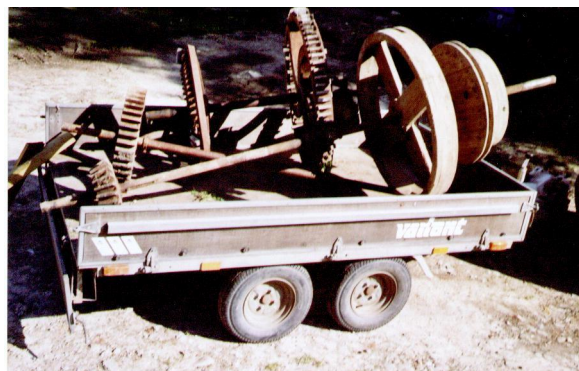

Møllen i 1989.

Som vi har overtaget møllen i 2004.

I maj i år hentede Flemming Hagensen de bevarede dele fra en stor 6-vinget Hurup klapsejler hos Jens Peter Nibe, Trustrup pr. Hundslund. Klapsejleren er bygget i 1922 og købt brugt i 1931 for 1620 kr. Nogle af transmissionsdelene - bl.a. med støbejernstænderhjul med trætænder - kunne transporteres på en trailer til Roerslev, mens den tunge mølletop i juni blev hentet til Lem med hjælp fra Vestas' serviceafdeling.

DVS' Sekretariat:

c/o Jan Vium Nielsen, Tingstedet 79, 7190 Billund, Tlf. 75 33 26 68, Fax. 76 50 00 77
info@vindhistorie.dk www.vindhistorie.dk